

δὲ τῆς λοιπῆς ἱεροπρεποῦς, σεμνῆς καὶ καθόλου χριστιανικῆς παρατάξεως, θὰ ἀναγάγωμεν αὐτὴν εἰς θεσίν ἐμπρέπουσαν, ἥτις ἀρμόζει εἰς μίαν τοιαύτην ὑπόθεσιν, ὅποια εἶναι ἡ ἐκφορὰ τῶν νεκρῶν.

Ἀνδρέας Παπαγεωργακόπουλος

ΕΛΛΗΝΙΔΟΣ ΜΗΤΡΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΘΥΓΑΪΤΕΡΑ ΤΗΣ

.....

Πρῶτον χρέος σου, ἀγαπητόν μου τέκνον, εἶναι νὰ μάθῃς νὰ ὑποφέρῃς, καὶ νὰ ἐπιμελήσῃς εἰς τὰ ἀνάλογα τῆς ἡλικίας σου ἔργα, καὶ πρῶτον καὶ κύριον ἔργον σου εἶναι ἡ τελειοποίησις τῶν ψυχικῶν σου δυνάμεων.

Εἰς δύο τινὰ ἐμπερικλείονται τὰ δικαιώματα καὶ τὰ χρέη σου εἰς τὴν συντήρησιν τῆς σωματικῆς σου ὑπάρξεως, εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν ψυχικῶν σου δυνάμεων. Συντηρεῖς τὴν σωματικὴν σου ὑπαρξίν, ἐὰν τρώγῃς ὅταν εἶναι ἀνάγκη ὅσον εἶναι ἀνάγκη καὶ ὅσον εἶναι χρήσιμον εἰς τὴν ὑγιειάν σου· ἐὰν γυμνάζῃς εἰς κόπους ἀναλόγους τῆς ἡλικίας σου· ἐὰν ἐνδύσῃς εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶσαι ἱκανὴ εἰς ὑπεραστίαν ἀπαιτούμενας ἀπὸ τὸν μέλλοντα βίον σου, ἀπὸ τὰ χρέη σου. Τελειοποιεῖς τὰς ψυχικὰς σου δυνάμεις, ἐὰν παιδευθῇς, ἀλλὰ παιδεῖσθαι σύμφωνον μὲ τὴν λογικότητα τοῦ ἀνθρώπου.

Δὲν ἐγεννήθης, φίλον τέκνον, μὲ μορφήν ἀηδῆ, οὔτε χωρὶς πνεῦμα, οὔτε πτωχοτάτη. Ὁ Θεὸς σοὶ ἐ χάρισε προτερήματα τινὰ· ἀλλὰ πόσον εἶσαι ὑπεύθυνος ὅταν τὰ καταχρασθῇς. Κατάχρησις τῆς μορφῆς σου εἶναι ὁ ὑπὲρ τὸ θεῖον καλλωπισμὸς καὶ ἡ διὰ τὸν καλλωπισμὸν παράλογος προσπάθεια· ἀληθῆς ὠραιότης εἶναι ἡ τῆς ψυχῆς, ἥτις ὅσον γηράσκει, τόσον αὐξάνει· αὐτὴν τὴν ὠραιότητα προσπάθησον νὰ αὐξάνῃς· βλέπουσα εἰς τὸν καθρέπτην τοῦ προσώπου, μὴν ἀδιαφορῆς διὰ τὸν καθρέπτην τῆς ψυχῆς σου, ὅστις εἶναι ἡ καθ' ἑσπέραν μελέτη τῶν ἡμερινῶν σου πράξεων. Ἐράδσον ὅσον δύνασαι τὴν ψυχὴν σου, τῆς ὁποίας ἡ καλλονὴ εἶναι καὶ ἀληθῆς καὶ αἰδώς.

Κατάχρησις τοῦ πνεύματός σου εἶναι ἐὰν, ἀντὶ νὰ διευθύνῃς τὰς ἐρεῦνας καὶ τὴν περιεργίαν σου εἰς ὠφελίμους γνώσεις, ἀπολλῇς εἰς ματαιὰς παρατηρήσεις· ἢ τὸ ὅποιον ὅσον εἶναι ἀσχιστόν, τόσον εἶναι καὶ ἀδικώτατον, ἀσχολλῆσαι εἰς τὴν ἀσχορὰν περιεργίαν νὰ μανθάνῃς τὰς ἀδυναμίας τῶν ἄλλων, εἰς τὰς ὁποίας κανεὶς δὲν σὲ κατέστησε ἐπαστὴν καὶ κριτὴν.

Ἐφθάσας ἤδη εἰς ἡλικίαν καθ' ἣν οἱ ἄν-

θρώποι ρίπτονται εἰς σὲ παρατηρήσεως βλέμματα, καθ' ἣν αἱ σχέσεις σου ἐκτείνονται, καὶ ἰδοὺ κόμει τὸν πρῶτον εἰς τὸν κόσμον βῆμα. Ἐὰν θέλῃς νὰ χαίρῃς τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἄλλων, κράτει τὴν γλῶσσαν σου, τῆρει τὰς ὑποσχέσεις σου, ἀλλὰ μὴν ὑπόσχῃς νὰ πράξῃς παρὰ τὸ σύμφωνον μὲ τὰ χρέη σου. Κράτει τὴν γλῶσσαν σου· ἕνας μόνον γελῶδες λόγος εἴμπορεῖ νὰ φέρῃ μεγάλη ἀποτελέσματα, εἴμπορεῖ νὰ διασχίῃ τοὺς ἱερωτέρους δεσμούς. Μὴ προδίδῃς τὸ ἐμοιστευθὲν μυστήριον· εἶναι ἱερὰ παρακταθήκη καρδίας τελολημένης, τὴν ὅποιαν πρέπει νὰ παραγορήσῃς, καὶ νὰ συνδράμῃς ἐὰν εἶναι δυνατόν. Μικρὸν μέρος τοῦ σώματός μας εἶναι ἡ γλῶσσα, ἀλλὰ ἐὰν δὲν τὴν περιορίσωμεν, γίνεται τὸ ἡφαίστειον τῆς κοινωνίας ὄρος καὶ πολλάκις αἱ ἐκρήξεις τῆς γίνονται φοροποιώτεροι τῶν ἡφαιστείων. Ποῖαι τύψεις συνειδότες, ἐὰν φθάσῃς εἰς τὴσσην κακοῦθῃσαι, ὥστε νὰ προξενήσῃς τὴν ἀνησυχίαν ὅποιουδήποτε ἀνθρώπου; Ἐὰν ἡ φύσις σοὶ ἐχάρισεν εὐλογητῆριον, ἐὰν εὐαρεστήσῃς νὰ ὁμιλῆς, ἔχεις πτάδιον τῶν λόγων σου· παρηγόρει τοὺς δυστυχεῖς, συμπόυλευε τὰς νεωτέρας, ἐπαίνας τὰ ἐπαίνου ἄξια· ἀποτέλεσμα μεγίστης διαφθορᾶς εἶναι ἡ ἀθυροστομία.

(Ἔπεται συνέχεια)

Η ΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΗΘΙΚΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ὁ φιλόσοφος Ἀεθνήτιος τοσαύτην πεποιθήσιν ἔχει περὶ τῆς δυνάμεως τῆς διδασκαλίας, ὥστε ἐφώνασεν εἰς τινα συνάθροισιν: «Ἐμπιστευθῆτε εἰς ἡμᾶς τὴν παιδείαν καὶ θὰ μεταβάλωμεν εἰς χρόνον βραχυτέρον τοῦ αἰῶνος τὸν χαρακτήρα τῆς Ἑβρώπης ὅλης». Ἀλλὰ καὶ ὁ μέγιστος φιλόσοφος τῶν νεωτέρων χρόνων Κάντιος δὲν ὑπολείπεται εἰς τὴν πεποιθήσιν τῆς δυνάμεως ταύτης, τὴν ὅποιαν ἔχει ἡ διαπαιδαγωγία. «Εἰς τὴν ὁρθὴν ἀνατροφὴν λέγει, ἐγκαιτὰ τὸ μέγα μυστικὸν τῆς τελειοποιήσεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως». Ὁ δὲ Πίχτιος προχωρεῖ ἀκόμη τολμηρότερα, λέγων: «Ἡ τύχη παντὸς λαοῦ καὶ ἡ ἀκμὴ καὶ ἡ παρακμὴ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ μόνῃς τῆς καλῆς ἀνατροφῆς, τῆς ὁποίας τυγχάνει ἡ νεολαία». Ὁ δὲ πατὴρ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς παιδαγωγικῆς Ἐρδαρτος ἀποδεικνύει, ὅτι «ἡ ἀγωγὴ μεγίστην δύναμιν δύναται νὰ ἀσκήσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅχι μόνον εἰς τὸν νοῦν καὶ τὸ συναίσθημα, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν θέλησιν αὐτοῦ».

Τὸ μόνον ὅμως, τὸ ὅποιον μᾶς λυπεῖ εἶναι ὅτι, παρ' ὅλην τὴν ἀδιαφιλονεικῆτον δύναμιν τῆς ὠφελείας τῆς διδασκαλίας, ἐν τούτοις κρυφίως καὶ ὑπόυλως διαδίδεται τὸ ἀντίθετον καὶ οἱ τρυφεροὶ βλαστοὶ τοῦ